

Guide för tillämpning av tillgänglighetssymbolerna i SS 30600

Denna guide är avsedd som vägledning för användning av tillgänglighetssymbolerna i SS 30600.

Med enhetliga och funktionella bildsymboler i samhället kan tillgängligheten förbättras för så många människor som möjligt. Tydlig skyltning och uppmärkning kan underlätta tillgängligheten för alla.

Denna guide vill inspirera och informera om hur man kan använda de tillgänglighetssymboler som har tagits fram i SS 30600. Bildsymboler underlättar för människor att orientera sig i en lokal och att hitta rätt och att få information om vilken service som erbjuds eller för att få annan information.

Nedan presenteras de tillgänglighetssymboler som ingår i standarden SS 30600 och hur man kan använda dem.

Innehållsförteckning	sid nr
 Allergi	2
 Gångförmåga	2
 Ledarhund	2 - 3
 Ledsagare	3
 Hörselförmåga	3
 Kognitiv förmåga	3 - 4
 Läsförmåga	4
 Synförmåga	5
 Specialkost	5
 Synskadad	5 - 6
 Teckenspråk	6
Bilaga, bilder	7 - 8

Allergi

Funktion: Symbolen anger tillgänglighet och användbarhet för personer med allergi (Allergi mot ämnen som man andas in, rör vid (kontaktallergi) eller äter (födoämnesallergi)).

Symbolen används i olika sammanhang och följs alltid av preciserade kriterier.

Exempel på när symbolen kan användas:

- Utrymmet är fritt från heltäckningsmattor.
- Material som brukar ge allergireaktioner eller besvär hos känsliga personer har undvikits.
- Utrymmet är fritt från allergiframkallande växter.
- Det används inte doftande rengöringsmedel, tvål m.m.
- Det uppmanas att parfym och andra starka dofter inte ska användas i miljön.
- Rök- och eller djurförbud tillämpas (se bild 1).

Gångförmåga

Funktion: Symbolen anger tillgänglighet och användbarhet för personer med begränsad gångförmåga.

Med denna symbol visas att tillgänglighet för personer med begränsad gångförmåga är uppnådd. Vilka kriterier som ska uppfyllas är inte lika självklart som för symboler där man kan hänvisa till byggregler. Personer som använder gånghjälpmedel har i vissa fall samma krav på t.ex. utrymme och nivåfrihet som personer som använder rullstol, i andra fall klarar man enstaka trappsteg och mindre utrymmen. Det är därför särskilt viktigt att kriterierna tydligt anges, t.ex. om trappsteg kan förekomma och i så fall hur många.

Symbolen kan också användas på skylt för att ange att t.ex. en sittplats är reserverad för personer med nedsatt gångförmåga.

Exempel på när symbolen kan användas:

- Markbeläggning där man går är jämn.
- Det finns utrymme för att passera och vända med rollator.
- Automatisk dörröppning finns på tunga dörrar t.ex. vid en hiss, entrédörr.
- Ledstång finns på båda sidor vid lutning/trappsteg.

Ledarhund

Funktion: Symbolen anger att personer med funktionsnedsättning har möjlighet att ta med ledarhund och servicehund..

Exempel på när symbolen kan användas:

- Markerar att ledarhund och servicehund är tillåten.

- Anvisar plats för ledarhund och servicehund.

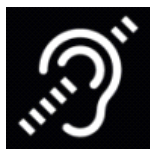

Ledsagare

Funktion: Symbolen anger att det finns personlig ledsagare för personer med funktionsnedsättning.

Exempel när symbolen kan användas:

- Att ledsagarservice finns, det kan t.ex. anges i turistguide.
- Plats där det finns ledsagarservice att tillgå.
- Skylt och ledstråk som leder fram till platsen för t.ex. mötesplats för ledsagare.

Hörselförmåga

Funktion: Symbolen anger tillgänglighet och användbarhet för personer med nedsatt hörsel.

Vid nedsatt hörsel blir samspelet med andra människor lidande i bullriga miljöer. Man har svårt att samtala eller ta till sig verbal information i till exempel folksamlingar, trafikmiljöer eller när man ser på film och TV som saknar text. Tekniska apparater eller andra insatser i miljön kan göra det möjligt för personer med nedsatt hörsel att bättre hantera sin vardag och omvärld.

Exempel på när symbolen kan användas:

- Teleslinga, IR-system eller annan teknisk lösning som gör t.ex. samlingslokaler och receptioner tillgängliga för personer med nedsatt hörsel (för teleslinga kan som alternativ visas den T-skylt som ofta används idag).
- Det är bra ljudförhållande (vad som är bra ljudförhållande är beroende på rummets funktion).
- Golvmaterial, inredning och utrustning är utformade så onödigt ljud elimineras (t.ex. skrapljud av stolar som flyttas, ljud av steg m.m.).
- Det är bra belysning som underlättar läppavläsning.
- Visuellt brandlarm finns.
- Textning görs av t.ex. teaterföreställning.

Kognitiv förmåga

Funktion: Symbolen anger tillgänglighet och användbarhet för personer med nedsatt kognitiv förmåga.

Begreppet kognition innefattar abstrakt/teoretiskt tänkande, perception/varseblivning, problemlösning, minne, språk och kommunikation, planerings- och beslutsförmåga m.m. Nedsatt kognitiv förmåga innebär svårigheter att bl.a. minnas, orientera sig i tid och rum, lösa

problem, ta emot, bearbeta och förmedla information.

Olika insatser i form av kognitivt stöd kan göra det möjligt för en person att bättre förstå och hantera sin vardag och omvärld. Personen blir samtidigt mer delaktig och upplever större trygghet. I kognitivt stöd ingår även att miljön anpassas omsorgsfullt och information presenteras överskådligt, systematiskt och med tydlig struktur.

Exempel på när symbolen kan användas:

- Information är kompletterad med bildstöd (se bild 2).
- Information finns att tillgå med hörlurar via lästlöst text.
- Information kan ges via generella kommunikationskort som innehåller vanliga frågor och svar illustrerade med symboler och skrivna på olika språk.
- Informationstavlor t.ex. hisstavlor och rumsskyltar finns och är lättförståeliga och kompletterande med bildsymboler.
- Det finns någon att fråga/personlig service
- Möjlighet att få "tiden" åskådliggjord med auditivt och visuellt stöd t.ex. dygnsklocka och "talande" klockor.
- Uppmarkerade slingor finns i visningsmiljön.
- Broschyrer finns med bilder och lästlöst text.
- Handddator med GPS för att orientera sig.
- RFID till personens mobiltelefon som upplyser och informerar omgivningen.
- Möjlighet att fotografera miljön som minnesstöd för att återberätta besöket.
- Det finns tillgång till Internet i lokalen för att få information.
- Det finns tydliga visuella översikts- och orienteringstavlor (se bild 3).
- Utställningsmonter (se bild 4).
- Uppmärkning med konkreta föremål.
- Information kan ges alternativt t.ex. via inspelade meddelanden.
- Lokaliteter för t.ex. toalett, trappor, hissar, lektrum, receptionsdiskar mm är uppmärkta (se bild 5).

Läsförmåga

Funktion: Symbolen anger tillgång till text med multimedialt stöd i kombination med text, ljud och bild vilket innebär att tekniskt talstöd finns; samtidigt som texten syns kan man få den uppläst (text+tal).

Den snabba tekniska utvecklingen gör att andra mediekomponenter snart kommer att kunna integreras i lässtödet. (Text+tal+bild+video+grafik). På sikt kan krav på tillgång till samtliga mediekomponenter bli kriterium för att använda symbolen.

Exempel på när symbolen kan användas:

- Det finns tillgång till utrustning eller tjänster med lässtöd.

Synförmåga

Funktion: Symbolen anger tillgänglighet och användbarhet för personer med nedsatt syn.

Att ha nedsatt syn innebär att man har svårt att orientera sig och att förflytta sig säkert. En omsorgsfullt utformad och logiskt planerad miljö gör att personer med nedsatt synförmåga lättare kan orientera sig och hantera sin vardag och omvärld.

Exempel på när symbolen kan användas:

- Det finns taktila och visuella ledstråk till strategiska punkter.
- Varningsmarkeringar finns i trappor, vid stora glasytor och andra hinder.
- Kontrastmarkering finns vid strategiska punkter.
- Färgsättningen underlättar rumsuppfattning och orientering.
- Belysningen är god och bländfri i förflyttningsvägar och viktiga målpunkter.
- Skyltarna är tydliga, lättlästa och väl belysta. Informationstavlor är väl synliga.
- Ledstång finns i trappor.
- Talande information finns i hissar.

Specialkost

Funktion: Symbolen anger tillgång till specialkost /vegetarisk kost. När man använder symbolen bör man kunna ange innehållet i den kost som serveras och också kunna tillhandahålla specialkost när detta efterfrågas utifrån den enskilde gästens behov.

Exempel på när symbolen kan användas:

- Specialkost och vegetarisk kost finns t.ex. på konferenser eller generellt för restauranger.
- Anger plats i en butik eller på buffébord där det finns specialkost. I det senare fallet bör även typ av specialkost tydligt framgå (se bild 6).

Synskadad

Funktion: Symbolen anger tillgänglighet och användbarhet för gravt synskadade och blinda personer.

Tillgänglighet för personer som är beroende av taktila markeringar tas också upp under symbolen Synförmåga. Symbolen Synskadad, som anger tillgänglighet och användbarhet för gravt synskadade och blinda personer ger möjlighet att ange om lokalen/byggnaden fungerar särskilt väl för denna grupp.

Exempel på när symbolen kan användas:

- Taktila och kontrasterade ledstråk finns mellan t.ex. entré och informationsdisk.
- Visuellt information t.ex. på bildskärm kan även ges verbalt.
- Möjlighet finns att beställa ledsagarservice inom området.
- Webbplatser är uppbyggda enligt tillgänglighetsnormer och kan läsas av med en så kallad talsyntes (uppläsningfunktion).
- Information finns i alternativa format, t.ex. punktskrift, daisy-format och på cd-rom.
- Ljudsignaler finns som orienteringshjälp d.v.s. ljudfyr eller ticbox som med ljud indikerar ingång, övergång eller orienteringspunkt.
- Ljudmiljön är välfungerande.
- Ledstång finns i trappor.
- Skyltar är taktila och/eller har verbal information (se bild 7).

Teckenspråk

Funktion: Symbolen anger tillgång till teckenspråksversion, teckenspråkstolkning eller teckenspråkskunnig person.

Teckenspråk är ett språk som innebär att man tecknar med händerna och som används för kommunikation med eller mellan döva personer.

Exempel på när symbolen kan användas:

- Information finns på teckenspråk.
- Karta med teckenbilder finns hos t.ex. sjuksköterska (se bild 8).

Bilaga, bilder

Bild 1. Rökförbud tillämpas.

Bild 2. Visar tips på saker, anpassningar, hjälpmedel så kallat kognitivt stöd och dess användningsområden.

Bild 3. Översikts- och orienteringstavla.

Bild 4. Utställningsmonter.

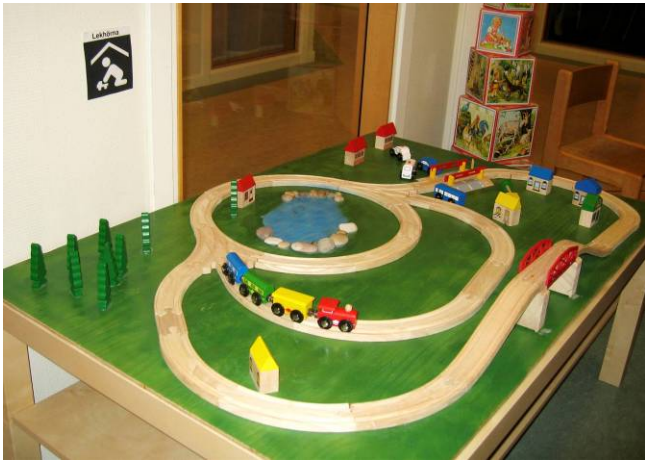

Bild 5. Lekhörna.

Bild 6. Plats för specialkost på buffébord.

Bild 7. Väntrum.

Bild 8. Teckenbilder.